

Előfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor 6 kr. ára
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen stein et Vogler Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyilttéri czikkok

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb czikkok díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „KELET”

politikai és közgazd. napilap

1873-dik évi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetése pénzek, legczélszerűbben postai utalvánnyal; kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

A szász egyetemi „magyar” képviselők.

Motto: Sand in die Augen.

Nagy-Szeben, vizkereszt napján, 1873.

A királyföldi ügyeket ismerő ember előtt föltűnhetett némileg, hogy midőn a szász egyetem mult hó 16-án a hírhedt XII. pontu „államtörvény” javaslat-féle föliratot elfogadá, a világra szóló dolgot, nehogy rendes vasutmenettel valamikép megkésve jusson köztudomásra, hevenyében Pestre távsürgönyözték. Hogy az ottani lapok közül első sorban épen az „Ungarischer Lloyd”-ot részesítették e rendkívüli kitüntetésben, azt még meg lehetett érteni, mint-hogy nevezett, különben derék, de a Pesten mulató szász képviselők által a királyföldi ügyekről egyoldalulag és kirívóan részrehajlólag informált lap szerkesztője — névleg — Weisskircher erdélyi szász úri ember; ámde az egetrázó „Mediascher Tag” óta a háztetőkön csiripoló verebek előtt is előre tudva volt hir táviratos tovatérjesztésére valamely szász képviselő által a pesti magyar lapok közül hogy miért lett épen az „Ellenőr” kisse-

melve, ámbátor néhány nappal azután csak-ugyan derekasan jellemzette a szászok hóbor-tos XII pontját, azt már bajosabban tudtuk megérteni. Jobban megnézve említett távsürgöny szövegét, csakhamar észrevettük a lókörmöt benne. A dolog hübnere abban rejlett, hogy a szász atyafiak abban mesterkednek, hogy ne csak a német embereket ámitsák, hanem, a mennyire lehetséges, a magyar olvasó-közön-séggel is elhitessek, hogy ime csak a ja-vithatatlan románok nincsenek megeléged-ve a szászok „államtörvény”-ével, a Király-földön lakó magyarok pedig életre-halálra ra-jonganak a szászok kívánságaiért, mert lám a magyar követek is elfogadták azt a tulsze-rény, lemondásteljes és szászjogfeladó reprae-sentatiot, melyet dr. Teutsch superintenden s — secretarius a oly körmönfontan kifundált.

Az „Ungarischer Lloyd” karácsonynapi vezérczikke e tekintetben még a legkisebb két-séget is szétoszlatta. A szász képviselők által sugalmazott lap érintett ciklikében erősen kar-doskodik a szász fufangosságok mellett, dicsé-ri a szászok hűségét a birodalomhoz, „reichs-treu” nevezvén őket (mely hűségről tud-valevőleg épületes dolgok tanuskodnak); utó-végre az „Ung. Lloyd” oly meggyőződésben látszik élni, hogy a királyföldi magyarság any-nyira csókos-barátja a megcsőkönösödött ó-szász ravaszágnak és a nem szász vallásu honpol-gárt jött-ment tolakodónak nézni szerető flan-driai fölfuvalkodottságnak, hogy vágyva-vágyik a boldogító percze, melyben a magyar kor-mány a repraesentatio XII. pontját a hongyü-lés elé terjesztenő „államtörvény”-javaslat tar-talmává tegye.

Maga Gebbel Ferencz, a drágalátos re-praesentatio állítólagos szerzője is, ki pedig a szerkesztette „Siebenbürger deutsches Wochen-blatt”-ban dült-fült, mert a magyar keleti vasut némely vonalán az alárendelt személyzet magyarul beszél, (nemde szörnyűsüges merény-let az egyedül üdvözítő, szép hangzásu „Kir-semedájner” szász nyelv szentesített „Eigen-art”-ja ellen!) mondom, maga Gebbel Landes-kirchensecretair uram, is az itteni városi es-kiüdt-közönség mult hó 29-én tartott közgyü-lésén elmondott követi jelentésében, miként a „Hermannstädter Zeitung” erről hozott tudosi-tásából láthatni, örömet fejezi ki a fölött, hogy a magyar követek is csatlakoztak a szász re-praesentatiohoz. Szász atyánkfiai nem akarnak megelégedni azzal, hogy csak kifelé ámitgassa-nak, hanem befelé is szeretik a szemfény-vesztést.

Már ugyan kik a magyar követek, kik a szász mesterkedést támogatták szavazatukkal? Az egyik: Nagy Ignác, szászvárosi királybíró.

Nem kutatjuk, vajjon meg volt-e kötte mindkét keze a szászvárosi communitás szász tagjai által, kik csak a „Mediascher Tag” ma-lasztját valló jelöltre szavazhattak, avagy oly reményben szavazott-e a magyar államiság esz-méjét arczulsapó és tagadó szász opusculum-ra, hogy az új „államtörvény” alapján a Ki-rályföldön ekként egyedül mindenhatóan ren-delkező szászok megint megteszik „Königs-richter” nek, avagy tiszta meggyőződésből akár pedig ellenszenvből a királyföldi magyarság és románság iránt?

Nem kutatjuk; mert egy részt nem is volt nem is lehetett a magyarság képviselője, mi-dőn így szavazott, másrészt pedig a szászváro-si magyarság úgy hisszük legderekbab része e lap hasábjain már nyilatkozott e kérdésben ünnepélyesen tiltakozván a szászok által „ma-gyarnak” föltüntetett ezen követ eljárása ellen.

A második szál magyar követ, kivel a szászok szintén nagy dirdurral akkora pará-dét szeretnének csapni, Rozsondai, hivata-los állására nézve szász pap. Róla nem tud-juk, vajjon előbb szász pap és csak azután magyar ember, vagy pedig megfordítva; an-nyit azonban bátran mondhatunk. hogy ő ép oly kevésbé képviselte a királyföldi magyar-ságot mint Nagy Ignác ur, annál kevésbé mi-után az 1871 évi egyetemben az ifju szászok-kal szavazott, közelebbről pedig a medgyesi nap hőseivel kezefogván bünbónólag bevallot-ta, hogy ő bizony nem tudta, mire szavazott egy évvel az előtt.

E két szomorú nevezetességre vergődött egyéneken kívül a királyföldön, de még itt Nagy-Szebenben sem, hol pedig az ő szász-ság csakugyan regnal, sőt némelykor a bár siker-telen fenyegetődzések és eredménytelen meg-félemlítéshez is folyamodik igazi magyar embert még „hanklis”-sal sem foghatnak ön-kéntesnek, kire hivatkozhasanak, hogy a ki-rályföld nem specifcus szász lakóssága honpol-gári jogegyenlősége eltemetésére, a nem szász hitű többség emberi és politikai jogai elko-bozására összeállott ó szász repraesentatio el-veit vallja.

Megkísérlettek ugyan mindent, rábeszélést, üres ígéretet, hogy az egyetemi román köve-tek a ravasz-ság és álnokság szemenszedett csinálmányának elfogadására rábírják; de ezek

férriasabban állották meg helyöket a két szál ugynevezett „magyar” követnél.

Mily szép lesz vala, ha a szász rókák a román követeket is lefözve, urbi et orbi hírül adhatják: ez a királyföldi „Gesamtbeyölke-rung” kívánsága; ha aztán a magyar törvény-hozás az államot az államban még sem adja meg mily szépen lehetne az összes lakosság nevében össze-vissza piszkolni német és burkus lapok-ban a barbar ázsiai hunnus magyar kormányt és parlamentet, mely a szász „Culturelement Eigenart-ját (jobbán mondva Unart-ját) kellően nem méltányolja, holott ezen Cultur-element itt közöttünk szinte a bőréből ugrik ki örömeiben, valahányszor látja, hogy az ő bálványozott Poroszországa miként bánik el a vasvesszője alatt nyögő nem porosz hitű mil-liók „Eigenart”-jával.

Minagyszzebeni magyarokul is komolyan tilakozunk azonszász találmányu koholmány ellen, mintha bármelyikünk a hírhedt XII szász pontban joglaltelveket magáéi-nak vallaná.

Szebeni.

— A török-szerb bonyodalmakra vonatko-lag többi közt ezeket írja hiteles kutforrásból a „N. Fr. Pr.”: „Az ellenségeskedésekre a vasuti-kérdés szolgáltatott alkalmat, mely tudvalevőleg még 1865-ben volt tárgya az alkudozásoknak és miután Mit-hád pasa rövid kormányzása alatt ez ügyben meg-egyezés jött létre, most távolabb áll a megoldástól, mint valaha. Szerbia konstantinápolyi diplomai-ai ügynöke azt állítja, hogy habár csak szóval, de hi-vatalos formában többször kapta a nagyvezértől azt az ígéretet, hogy Szerbiának Nisnél, vagy Widdin-nél vasuti csatlakozási pont fog engedélyeztetni. Mithad felhatalmazta a szerb ügyvivőt, hogy ezt kormányának jelentse be, a mi meg is történt, mint ezt a szerb kormány okmányilag kiutautni képes. Mithad rögtöni bukása után ennek utóda, állítólag a sultán megbízásából, kijelenti, hogy ha írott ígé-retet nem lehet felmutatni, a szóbeli nem történt-nek tekintendő. A belgrádi kormány ennek daczára szigorú instrukciókat adott ügyvivőjének, meghagy-ván, hogy habár szóbeli, de hivatalos ígéretek tel-jesítését követelje és sürgesse; ki ezt minden héten erélyesen meg is tette. A szerb kormány a vasuti kérdés legkomolyabb tárgyalására készülődik. Félénk lelkek nem tartják lehetetlennek, hogy tavasszal az alduánál komoly bonyodalmak fognak felmerülni;

— Már a mindegy, azért Ernest urnak szo-moru lesz mégis...

— Csalódol, Ernest teljességgel nem szomorú, sőt ellenkezőleg; miután a tétlemséget mindenk fe-llett ki nem állhatja, szivesen szenteli idejét valami rendszeres dolognak. Ezek saját szavai.

Bár miket is mondott még kis rokonom, nem szüntem meg Presle ur sorsa felett sajnálkozni.

Mentől tovább gondolkoztam e felett, annál ke-vesebbé találtam őt helyén e hámorban, e vizenyes talajra épített vén komor házban, mely még a viz-áradásoknak is ki volt néha téve. Fel s alá járkálva a kastélyban elhaladtam az Ernest ur lakosztálya előtt, itt az ajtókat tárva nyitva találtam a minden szoba tele volt máhakkal, bepakolt ládakkal. Ugy látszott, már az átköltözéssel foglalkoztak; szívem elszorult, s gondolatokba merülve mentem le az ét-terembe, Presle urat már ott találtam, ki szokott nyugottsággal társalgott. Soha sem tettsett arca ily szelidnek s megnyerőnek. Modora nem csak kel-lemes, de tiszteletgerjesztő is volt, s meglepett mind kiváló nemes gondolkodása, mind mozdulatai-nak, kifejezéseinek finomsága, melyek oly szépen összhangzottak szívélyes nyájasságával.

Denever asszony, kit igénybe vettek házi asz-szonyi kötelességei, keveset beszélt az ebéd alatt, s Irén, rokona megérkezése óta különös halgatag lett. Kárpótlásul Albert mulattatott tréfái s bohós-ko-dásaival.

Presle ur, kinek ugy látszik kevésbé volt inyé-re az e nemű társalgás, nagy atyámmal beszélgetett, s igyekezett néha csinos rokonát is beszédesebbé tenni.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Mártha és Mária.

Regény.

Irta Aubray M.

II.

(Folytatás.)

E nevelőnő alapjában véve jó szívű egyén volt s mégis ő volt legfőbb oka, hogy oly zárkózott vad és makacs lettem, elhitetvén általánosan minden-kivel s velem különösen, hogy nincs legkisebb szel-lemi tehetségem.

Csak egy egyén látszott kételkedni Vermontbai esztelenségemben, s ez jó nagyatyám volt. Ő nem szűnt meg ismételni, hogy nem a korai gyümölcsök a legfinomabbak, s hogy tán jobb is ha nem fejlőd-öm igen hamar. Azt hittem, csak épen azért beszél így, hogy engem vigasztaljon és bátorítson s ezért én igen hálás is voltam iránta.

Inkább szerettem őt, mint bárkit a világon, legboldogabb voltam, mikor vele beszélgethettem; s őhajtottam volna őt mindenüvé, mint árnyék, kö-vetn.

Szerencsétlenségemre igen kevés ideje maradt velem foglalkozhatni.

Erőtéljes és tevékeny öreg ember volt. — Mi-óta elveszté vagyonát, nagynénémnek, mint menyé-nek, kezelte jószágait, kinek nagy hasznára vált. Azt el kell ismernem, hogy némén nagy vonzalmat

és elismerést tanusított iránta; és bár ki is őket együtt látta a legjobb egyetértésben élő apa és le-ányunk tarthatta volna.

Azonban Presle ur érkezése legkisebbet sem változtatott szokásainkon, s az előbb elbeszéltem eseménydus nap után a következők szokott rendjü-kön mentek, s folytattuk nyugalmas, egyhangu éle-tünket.

E közben mégis a veszély, melyről Albert emli-tést tett volt, ijesztőn és fenyegetőleg lebegett min-dig előttem rejtélyes sötétségében; hosszas fontol-gatás után, titkon megkérdezém fiatal rokonomat, hogy mi lesz már most belőlünk, miután Ernest ur — ki épen oly szegény, mint mi — képtelen min-ket a veszélyből kiszabadítani.

— Oh! felelő ő, ne aggódj te azon; a helyzet nem épen oly katasztrofális s mama azt mondta, hogy könnyen kiuszunk a bajból.

— De mi módon?

— Hát jól! Először is Ernest, ki 16 éves koráig itt Vermontban lakott és sokat tanulmányoz-ta az érez, és ásvány-tant, nem sokára képes lesz helyettesíteni a hámor igazgatót. Tudod, hogy az öreg Merville ur csak örülni fog, ha nyugalom-ba léphet.

Hogyan! Presle ur hajlandó volna a Merville ur helyét elvállalni?

— Minden bizonnyal; s mint mama mondja elég jó helyzethez jutna.

— S ez jobbra fordítá az ügyet?

— Oh! nagy mértékben. Milször is Ernest nem kapna határozott díjazást, csak egyszerűen része lenne a nyereségből.

— Minő nyereségből? hisz azt mondtad volt, hogy ily válság pontján...

— Igaz, hogy jelenleg a veszteség nincs még egyensúlyozva a készlettel; de minden jobban fog menni, mielőtt Ernest szövetségünk leend.

— Szövetségestők, ő, kinek nincs semmi vagyona!

— Mily együgyű vagy te! mivel nem örökl-i nagy bátyja millióit, azt hiszed, üres kézzel tért visz-sza? Gondold meg, hogy miután 16 évet töltött egy millióos nagy bátyja mellett, volt ideje meg-tőnni zsebeit.

— Oh Albert, mily csunya kifejezés!

— Így hallottam Merville urtól. Végre is az a leglényegesebb a dologban, hogy rokonunknak csi-nos kis' vagyonkja van, és ezt oda adja kölcsön mamának.

— Valóban! Oh mily jó és nagylelkű.

— De mamám is jó és nagylelkű. Testvérként bánik Ernesttel.

A hámorban egy nagyon szép lakosztályt rendeztet bé neki; lesz lova, kocsija sat. Mikor az idő szép, ide jó reggeli s ebédre, s ha béállnak az esős napok, otthon étkezhetik, lesz egész kis ház-tartása.

— Komolyan beszélsz? Presle ur valóban a hámorba megy lakni, e fekete, vén, szomorú épü-letbe, hova napsugár sem hat be?

— Ej miért ne? e sötét vén házban élte ifju-sága legszebb éveit.

— De gondold meg Albert, hogy ő azon idő óta oly nagy fényűzés között élt, minőről fogalmunk sincsen: Hogy képzeled, hogy ő, kit rabszolgák környeztek?...:

— Jaj! már rég az ideje, hogy azok a rabszol-gák szétfutottak. Nem szabadították-e fel őket mind a yankeek?

iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mi azonban azt tartjuk, hogy a szerb harcvezénynek könnyen gátot lehet vetni.

— A bank kérdésben jelenleg Bécsben folyt tárgyalásokról a „P. L.“ a következőket jelenti: Az ügy még nincs eldöntve, de végleges elintézése legközelebről várható. Jelenleg arról van szó, hogy a két kormány, mely Budán a bankkérdés megoldásának általános elveit, ezután pedig az osztrák nemzeti bankkal történendő egyezkedés előfeltételeit állapította meg, ezen egyezmény részletei iránt jöjjön tisztába. Csak ha az megtörtént, fog az osztrák nemzeti bank igazgatósága az iránt nyilatkozhatni, vajjon a bank részéről elfogadhatja-e ezen, a két kormány által megállapított módozatot. Ha ez elhatározás tagadólág hangzanék, magyar részről, természetesen az osztrák bank nélkül kellene a bank kérdést tisztába hozni. Elég szer kifejtettük egy ily megoldás nehézségeit s még ma is az osztrák nemzeti bankal történendő egyezmény mellett szólunk fel, ha annak létrejöttét saját érdekeink szempontjából lehetővé tétetik. — Ha azonban az osztrák bank magatartása beennünket azon kényszerűségbe helyez, hogy céljaink elérését más uton kísérsük meg, — bármily megfontolandó és kényes is ily kísérlet, — ezt elég bátorságnak lesz megtenni.

A képv. ház pénzügyi bizottságának jelentése.

(Folytatás.)

Hozzá járult ehhez, hogy a honvédség évi felszerelése, a közúti kiadások rendkívüli szükséglete és a rendkívüli előirányzatnak más, nem beruházást képező kiadási tételei sok ideig elő fognak fordulni.

Ezek között még sok ideig és nagyon jelentékeny összeggel a vasutaknak a kamatbiztosítás címén nyújtandó előlegek.

Ezen kiadásokra, a melyeket mind az állam rendes bevételeiből fedezni senki sem akarhat, kétszen kell lennünk. Ha azoknak egy részét annak idején talán sikerülni fog is más módon fedezni, mint kölcsön által, és egy része a kiadásoknak egyelőre is lesz is halasztható, míg az állam pénzügyei jobb helyzetbe jutnak.

De kétségtelen mégis, hogy miután a jelzett kiadások egy része elkerülhetetlenül fedezést fog igényelni és az államot készlete nagyon lepadt már és az ingatlan államvagyon egy jelentékeny részének az államjóságok elidegenítésének idejét pedig a bizottság még elérkezettnek nem tartja: előre látható, hogy azon beruházások befejezésére még a közhitelt igénybe kellend venni. De ép azers nagy óvatosságot és vigyázatot tart a bizottság erre nézve ma inkább, mind eddig bármikor szükségesnek.

A mi helyzetünk főleg óvatosságra int bennünket; azon terhek, melyeket az ország 1867ben átvállalt és azóta kötelezett, lelentékenyek és súlyos terhet képeznek. Összes államadósságainknak évi kamatai és törlesztési járuléka a következő összegekből áll:

1. Államadóssági járulék	31.524,529
a pénzbeszerzési költséggel együtt ezt 10% ezüst árfolyammal véve	
törlesztés	1.165,000
Összesen	31.524,529
2. Földtehermentesítés évi kamata	13.468,281
törlesztés	3.508,366
előlegek visszafizetése, kezelési költség stb.	652,776
Összesen	17.329,426
3. 1867-ik évi vasúti kölcsön évi kamata	4.567,464
törlesztés 10% ezüst árfolyammal	5.464,480
Összesen	5.113,944
4. 1870-ik évi sorsolás kölcsön évi járulék	1.224,000
Összesen	1.224,000
5. 1871-ik évi 30 milliós ezüst kölcsönkamata	1.628,110
törlesztése 10% árfolyammal	459,800
kezelési költségek	3,750
Összesen	2.091,660
6. Közös függő adósság kezelése	129,000
függő adósság összesen	129,000
kamatok	100,000
Összesen	37.813,156

Ehez jön a gömöri kölcsön, melynek fedezetét a gömöri vasut képezi és az új kölcsön, melynek megkötése elkerülhetlen.

Ezen új kölcsönrel együtt az 1873-ra eső kamatait és évi törlesztését 3 millió felül véve fel az évi teher tesz keresztszámban hozzávetőleg az ezüst árfolyam mal állása szerint 10% al számítva a fennmaradó függő adósság

kamattal 61.000,000 frt.

ebből a sorsolási kölcsön járadéka nem vesz igénybe, ma még semmi, az fedezetét tálja a törvény által megfizetett utalt forrásokban. E nélkül tehát az államadósság terhe 1873-ra új kölcsön kamatai nélkül

56.489,156 frt.

Uj kölcsön kamataival e kamatok

1873-ra csak 1000000 fr erőjéig

véve fel 58.489,156 frt.

Iskola Alapítvány 3.329,103

az államvasutak

tiszta jövedelemmel járulnak a vasúti kölcsön járadékai fedezéséhez; ezen bevételi felesleg levonásával 53.160,053 frtot tesz 1873-ra az államadósság tetteleg az állampénztárra súlyosodó évi terhe az új kölcsön kamataival együtt és 10 százalék ezüst árfolyam mellett. Összes államadósságaink tőkeálladéka következő:

A földtehermentesítési adósság tőke álladéka	281.712,268 frt
A államadósság járuléknak megfelelő tőke	607.360,000 „
A közös függő adósság 30: 70 arány szerint	93.600,000 „
A vasúti kölcsön 1871 végén ezüst pénzben kötvény érték 83.640,000 ezüstben	92.004,000 „
10 % árfolyamban	83.640,000 „
Gömöri kölcsön 10 % árfolyammal	7.286.730 „
sorsolási kölcsön	29.720,000 „
1871-ik évi 30 milliós 10 % árfolyammal	33.000,000 „
1872-ik évi lebegő	1.800,000 „
Összesen tehát államadósságunk tőkeálladéka	1.116.482,998 „
Ehhez új kölcsön	54.000,000 „
10% árfolyam szerint	59.400,000 „
	1.175.882,998 „

Megjegyzendő, hogy a földtehermentesítési államadósság ma már az újabb hitelmaradványok folytán néhány millióval nagyobb, de biztosan csak az az 1871-ik év végével a zárszámadásokban kiíratott állapotot lehet felvenni.

(Folyt. köv.)

Országos tanügyünk.

Törvényjavaslat.

a középtanodai oktatásról.

(Folytatás.)

III. FEJEZET.

(Vége.)

Az elhalt tanfelügyelők, igazgatók és tanárok özvegyei férjeik rendes fizetésének harmadával nyugdíjaztatnak; árvaik a fiuknál 18, a leányoknál pedig 16 éves korukig neveltetési segélyt az államtól nyernek.

37. §. Az állami középtanodai igazgatók és rendes tanárok csupán erkölcsi vétség, hivatali súlyos hanyagság, vagy polgári büntény miatt, e célra a miniszter által felerészben középtanodai tanárokból alakított vegyes bizottságnak vizsgálata és ítélete alapján, mozdíthatók el állomásaiktól.

IV. FEJEZET.

Nem állami nyilvános középtanodák.

38. §. Nem állami középtanodák a hazában létező hitfelekezetek, törvényhatóságok, községek, társulatok és egyesek által alapított vagy ezután alapítandó gymnasiumok és reáltanodák.

39. §. A nem állami középtanodákban esetlegesen fizetendő tandíj meennyiségét az illető tanintézet fenntartói állapítják meg.

40. §. A nem állami középtanodák nyilvánossági jogot csak oly feltétel alatt nyerhetnek, ha e t. c. II. fejezetében, foglal szervezet szerint rendeztetnek be.

41. §. A nem állami nyilvános középtanodák igazgatóit, rendes és helyettes tanárait, a hitoktatókat, valamint a szépirás és testgyakorlás tanítóit is e t. c. 12. 13. 14. 15. 16 és 17. §§-ok által meghatározott követelményekhez képest az illető alapító választják, de a választás eredményéről a minisztert hivatalosan értesítik.

42. §. A nem állami középtanodák igazgatóinak és rendes tanárainak köteleességei és jogai ugyanazok, melyet a 30. 34. 35. 36. és 37. §§-ok szerint az állami tanintézetek igazgatóit és rendes tanárait megilletik.

43. §. Minden nem állami nyilvános középtanoda a miniszter főfelügyelete alatt áll.

44. §. A miniszter a nem állami nyilvános középtanodák főhatóságaitól a tanodai vagyon állásáról és kezeléséről időnként részletes kimutatást követelhet.

45. §. Valamely hitfelekezet, törvényhatóság, község, társulat vagy egyes pártfogó által főtartott oly középtanodai nyilvános tanintézetet, melynek főnállását országos, műveltségi vagy fontos helyi érdekek kiválóan igénylik, s melyet az illető egyházi vagy polgári testület, avagy egyes pártfogó nem bir saját erejéből a törvényes köteleknek megfelelően főtartani. A közoktatási államkormány segíyezheti, illetőleg gondjai alá veheti a következő feltételek alatt:

a) A tanodának azon idő szerint meglevő minden alapítványa, tőkepénze, épületei, mindennemű ingó és ingatlan birtoka továbbra is az intézet számára biztosítottatik az azt főtartott testület vagy egyes pártfogó által.

b) A tanárok fizetése a 34. §. értelmében határozatodik meg.

c) Ha az állam az összes költségek felénél kevesebbet fizet, jogában áll az alapító és főtartó egyházi vagy polgári testületnek, avagy egyes pártfogónak az igazgatót és azon tanárokat, kiket a) alatti jövedelméből fizet, a miniszter jóváhagyása mellett megválasztani, míg az állam által fizetett tanárokat vallásra való tekintet nélkül közvetlenül a miniszter nevezi ki. Ha azonban az állam az összes költségek felét viseli, akkor az állam által fizetett tanárokat

a miniszter, az igazgatót pedig a miniszter előterjesztésére ő felsége nevezi ki.

V. FEJEZET.

M a g á n i n t é z e t e k.

46. §. Hitfelekezetek törvényhatóságok, községek, társulatok és egyesek állíthatnak és tarthatnak fön bármilyen középtanodai magán nevelő, vagy tanintézetet, ha azt oly egyén közvetlen vezetésére és igazgatására bízzák, ki az abban nyitni szándékolttanfolyamra oklevéllel képesített tanár, vagy azon téren való működése által az államkormány tudomása szerint is közelismerést vívott ki magának.

47. §. Magán nevelő, vagy tanintézet szándékolttanfolyamát az intézet szervezetének, tantervének és a benne működő tanító erőknél bemutatása mellett, köteles az intézet tulajdonosa a megnyitása előtt legalább 50 nappal a községi hatóságnak és az azon kerületben működő középtanodai tanfelügyelő utján a miniszternek bejelenteni.

48. §. Ha valamely magán, vagy nevelő, vagy tanintézetben a jelen törvény intézkedései meg nem tartatnának, vagy ha a kormány erkölcsi bajoknak jönné tudomására, vizsgálatot rendelhet, s annak eredményéhez képest a tanintézetet bezáratja; sőt rendkívüli esetben az illető intézetben való nevelést és oktatást a vizsgálat lefolyta előtt is felfüggesztheti.

49. §. A szülőknek és gyámoknak szabadságukban áll, gyermekeiket a háznál is taníttatni.

50. §. A magán intézetekben, valamint a háznál oktatott növendékek is kötelesek minden tanév végén valamely nyilvános középtanodában vizsgálatot tenni.

51. §. E törvény végrehajtásával és az átmeneti intézkedések megtételével a vallás- és közoktatásügyi miniszter bizatik meg, ki a középtanodai oktatás ügyéről időnkint jelentést tesz az országgyűlésnek.

BELFÖLD.

S.-Szentgyörgy, január 5-én.

Tisztelt szerkesztő ur!

S.-Szentgyörgy városa a múlt év utolsó napján tartá rendkívüli bizottmányi gyűlését, melyet főispán Lázár Mihály ur ő méltósága az időközben a törvényszéki bírósá kinevezett Hinléder Guidó városi ügyésznek ezen állomásáról tördönt lemondása folytán — a városi tisztii ügyész megválasztása végett hívott össze.

A rendkívüli nagy számmal összegyűlt bizottmányi tagok főispánokat a áiszta öröm és őszinte szeretet azon nemével fogadták, mely csak azon egyéneket illetheti, kik a közigazgatási kormányzat e nehéz napjaiban — akkint tudják hivatásukat teljesíteni, hogy a bizalmat, melyet dgy főispánnak személyében őszpontosítani kell — nem aláásní, hanem önfeláldozásukkal folytonosan növelni tűzték ki főfeladatuk.

A szünni nem akaró élnézések után — a főispán egy alkalmi és a város közügyeit tárgyzó beszéddel, mely egyszersmind kiemelt azon fontos hatáskört és hivatást, melyet az 1871 évi XLII. t. cz. a városi tisztii ügyészre ruház — a bizottmány gyűlést megnyitottak nyilvánítá.

Felolvastatván és bitelesítettén a mult bizottmányi gyűlés jegyzőkönyve, volt tisztii ügyész Hinléder Guidó ada számot ezen hivatalában történt eljárásáról. Egy évi működése eredményét vázoló, melyből meggyőződhetünk, mily silány volt az előde kezelése alatt árva- és városi ügyeinek állapota. Elmondá, hogy egy üres papír volt az, mit mint tisztii ügyész elődétől átvett s ma az őszes városi kezelése alatt levő árvaügyekben a kellő lépések megtéve, azoknak ügyeit tisztázta és mint befejezettek nyugodt lelkiismerettel adhatja át utódának. Nem kívánt azért díjat, mert mint megválasztása alkalmával kijelenté, díjtalanul vállalta e a tisztii ügyészi hivatalat, csak azt kívánja, hogy tartsa meg a város ezutánra is azon szeretetében, melyet eddig irányában tanusított.

A bizottmánygyűlés ezek szerint, a volt tisztii ügyész lemondását tudomásul veszi és neki a városi közügyek iránt tanisított önfeláldozó ügybuzgalmáért, jegyzőkönyvileg örökitve szavaz köszönetet.

Ezután egyik közszeregetben álló bizottmányi tagtársunk indítványa tárgyalatott, mely szerint főispán Lázár Mihály ur ő méltóságának, szemben azon eljárással, melylyel Udvarhely városában illetetett — teljes bizalom és „M. P.“-féle dudva irodalomban megjelent cikkekkel szemben, tekintve azt, hogy a „P.“-ikijóradalmi eseményeknek városunk volt leginkább színtere s mint olyan legilletékesebb az abban a korban Háromszék és környékén történetek megítésére, a bizottmánygyűlés megvetése nyilvánítottassék.

A bizottmánygyűlés ezen indítványt egyhangulag lelkesült élnézésekkel fogadja, azonban szeretve tisztelt főispánunk, a hazafi bánat és megilletődés sujtotta könnytől ázott szemekkel nyilatkozattat ki, hogy előke lévén a bizottmányi gyűlésnek, saját ügyében e fölött e megtisztelt bizalmat sem enantiáhatván, kéri is az indítványozó urat, ezen indítványát, mielőtt jegyzőkönyvre vétetnék, vizsgálva.

A gyűlés e meglepő jelenetnek ismét élnézésekre tört ki, ama szívből eredő élnézésekre, a melyeket az őszinte tisztelet, szeretet és bizalom hangja szólíta az ajkakra.

Szeretünk volna itt látni a párisi hőst, a hires Ugron Gábort, kit egyébiránt itt nyegle és henczegő irmodorért már guynpélda gyanánt emlegetnek, hogy láttá volna, miszerint nemcsak a petroleum szaga tud egy várost lelkesedésbe hozni, hanem a szeretet és bizalom is, melylyel szeretneink iránt viseltetünk.

Ezután a tisztii ügyész megválasztása törtévéen meg, szavazattöbbséggel Kelemen Lajos fiatal és szorgalmas ügyvédünk választatott városi tisztii ügyészszé, ki is a hivatalos esküt azonnal leterén, főispán ő méltósága a bizottmánygyűlést bezára.

Csevegő.

Külföldi szemle.

A pápai udvarnál volt franciaia nagy követ Bourgoing gróf visszalépése következtében, mint az „Judep.“-nak Párisból írják, egy interpelláció fog intéztetni a franciaia kormányhoz. Ugyan e tárgyra vonatkozólag nevezett lap szerint Thiers a többi között így nyilatkozott:

„El vagyok határozva — ugymond — hogy ne compromittáljam Franciaország politikáját; nem fogom követni ama politikát, mely minket Európában elszigetelt. Ma már birja Franciaország a nemzetek rokonszenvét és én arra fogok törekedni, hogy ezt gyarapítsam. Védelmezni fogom a szent atyának, mint az egyház fejének függetlenségét. Franciaország politikája nem akarhat egyebet; mint 1) Jó viszonyt Olaszországgal és 2) Az egyház feje érdekeinek tiszteletben tartását.

Én fenn fogom tartani a fregatteot, melyet a civrta-vechiai vizekbe küldöttem, jóllehet, hogy Ausztria, Portugálj és más kath. hatalmak ezt nem tették, de azt hiszem, a franciaia kormány kötelessége, hogy a szent atyának vendégszeretetet mutasson, ha ő azt függetlensége érdekében igénybe venni akarja.

Franciaország volt oka az olaszegységnek, ez mozdította elő a pápa világi hatalmának elvesztét s így a franciaia minden más nemzettel sokkal több tekintettel tartozik lenni az egyházi fejedelem iránt.

Azonban a hajónak, melyet kötelességemnek tartottam a pápa rendelkezésére bocsátani, nem szabad az olasz kormányval szemben fenyegetésnek feltűnni; e hajó tisztjeinek, miután a franciaia tengerészetet képviselik, az új év alkalmából az olasz királynál kellett tisztelegniük.

A pápai udvarhoz a franciaia kormány, Bourgoing lemondásának elfogadása után, Courcelles grófot nevezte ki nagy követé.

A pápának karácsony előtt tartott allocutiója Németországnak nagy hatást gyakorolt. Erre vonatkozólag a „Prov. Correspond.“ ezeket írja:

„A pápa karácsony előtt való napon az össze gyűlt bibornokok előtt egy beszédet tartott, melyben ujra nyilatkozott azon állítólagos üldözésekről, melyeknek a kath. egyház — szerinte — különböző országokban ki van téve. Különös hévvel és szenvedéllyel nyilatkozott a német birodalmi kormány magatartásáról, a sértegetés félreismerhetlen szavaival a német birodalom fejről és a gyalázatnak a kormány tetteiről.

A pápa már nevezszer lépett fel ez. évben kibívolag, mintegy jelezve, hogy az egyházi kérdésekben való egyetértésről mit sem akar tudni.

A pápa ezen fellépése feltétlenül kijelölő az utat, melyen az egyházi ügyek szabályozását illetőleg haladnia kell. — Minél kevésbé lehet a fennálló viszonyok között a pápai székkal való egyetértésre gondolni, annál visszautasítatlánabban lép előtérbe azon állami szükségesség, hogy az egyházi hatalom jogkörének határai kétségtelen törvényekkel megszabassanak.

A porosz kormányban történt azon változást, hogy Roon neveztetett ki miniszterelnöknek, Kamelle pedig a hadügy vezetésével bizatott meg, képviselői körökben nagy sensatiót keltett, s úgy tekintik, mint a Bismarck által képviselt szabadabb elvű irány veszteségét.

A Grammont-féle ügy még mindig kísért a hírlapirodalomban. Az osztrák-magyar külügyi kormány, mint több részről jelentik, nem fog a Grammont által felszínre hozott leleplezések érdemleges czáfolatába bocsátkozni. — Nevezetesen a „Siccle“-nek e tárgyra vonatkozó ezen sorai:

„Az 1870, jul 20-iki sürgöny, mely állítólag Gramont ur birtokában van s melyet tisztán magán-érdekből zsákmányolt ki, az állam tulajdona. Hogy van az, hogy az Grammont kezei között van? Hogy van az, hogy oly nagy fontosságu okmányok majd Benedetti, majd Rouher kezei között találatnak? Hát mi levéláraink azoknak épen felügyeletlen voltak biza, kizsákmányolására estek áldozatul? Milyen a császárság összeomlott, az egyes miniszterek a hozzájuk intézett papirokat zsabre dugva, a távot keresték-e? A büntető törvénykönyv 173. cikke, mely ilyen esetekre vonatkozik, következő: „Mind den bíró vagy közhivatalnok, ki a hivatala következtében reábit vagy vele közli okmányokat megsemmisíté vagy elutajdonítja, idő legyen kényszer munkáival büntetendő.“ — Nem hat-e ki e törvény

mindenkor egyaránt — és nem jött-e el már ideje annak, hogy vége vessék egy oly skandalumnak, mely alkalmas arra, hogy alá ássa diplomatiánk hitelét és minket egy századra Európa előtt compromitaljon?

A Grammont-féle leleplezési áramlat mind újabb és újabb hullámokat vet. —

Most elől még Lagueronniére is és az „Ere-nement”-ban következő két sürgönyt tesz közzé.

„Az ottoman Porta sürgönye a sultán külföldi nagy követi és követihez.

Konstantinápoly, sept. 8 1870. — Jules Favre köriratának olvasása vigasztaló hatást gyakorol reánk. Mi ebben a békés érzelem egyik jelét látjuk. Három pont van abban világosan kifejtve. 1. Németországnak és önelhatározási jogának tisztelete. 2. A francia terület sérthetlensége. 3. Franciaország elvi beleegyezése a hadikárpótlásba. Meglehet, hogy ezekben meg vannak a mindkét részre nézve tisztességes kiegyenlítés elemei. A magas Porta, mint az európai concert tagja és miután legfőbb érdeke követeli a béke fentartását, a civilisatio és az emberiség nevében kötelességének tartja apellálni a semleges hatalmakra. A Porta kérdi a hatalmakat, hogy tartják-e megérkezettnek a pillanatot, hogy a porosz király ő felsége főhadiszállásán egy közös lépést tegyenek hogy fegyverszünetet eszközöljenek és megkezdjék az alkudozásokat.

A másik sürgöny így hangzik: A külügyér a konstantinápolyi nagy követ-hez, Lagueronniére urhoz. Páris, szept. 9. 1870. A szultán kormánya által megindított közbenjárás kezdeményezése megfelel ugy Franciaország, mint Európa érdekeinek. Franciaország becsüli a nagyvezér politikai belátását, kinek, tekintélye a nagyhatalmak előtt oly jelentékeny és annyira meg van alapítva. Számítunk jó szolgálatainak folytatására. Anglia, Olasz- és Spanyolország, Ausztria és az Egyesült Államok oly értelemben nyilatkoznak, mint az ottomán porta.

Hasonló törekvéseket tapasztalunk Oroszországban is és reméljük, hogy elhatározása a mi javunkra fog eldőlni. Egy pillanatot sem lehet veszíteni, hanem gyorsan tenni kell. Ha európa elhatározná magát, hogy a fegyverszünet érdekében egy közös lépést tegyen a porosz főhadiszálláson, ennek döntőhatása volna és az alkudozások fölvetését lehetne remélni, melyek a békét hadi kárpótlás mellett és a nélkül, hogy a francia terület épségéből valamit feláldozni kellene, lehetségesek tennék. Kérem önt, kisérje figyelemmel Aali pasának az európai kabineteknél tett lépéseit és azok eredményeiről, valamint a fogadtatásról értesítsen engemet. Ő sokat tehet egy oly háború megszüntetésére, mely ha tovább haladna, veszélyessé válnék az európai egyensúlyra nézve.

Ezzel azt akarja Lagueronniére kimutatni, hogy a háború idején Franciaországnak voltak barátai és Törökország diplomatiái uton akart közbelépni Franciaország javára.

A „Soir” kivonatot közöl Prim tábornoknak egy párisi barátjához intézett leveléből. „En nagyon szeretem — így ír a tábornok — Franciaországot és nagy tisztelettel viseltetem Napoleon iránt. És épen ezért nem szívesen, mert nem akartam előtte kellemetlenné lenni, kerestem Németországban királyt. Tettem ezt azért, mert minden ajtót bezártak volt előttem és oly akadályokat gördítettek volt előmbé, hogy ez maradt az egyedüli menedék, melynek segítségével szabadulhattam a monarchikus zsákutcából.

Magyar színészet.

(N. — r.) Csütörtökön jan. 9. „A tékozló” életkép Raymond Ferdinandtól, ford. Jakab I., zenélt. Kreutzer Konradin.

Szegény igényű szindarab, ártatlan idealizmus-sal, fontoskodó sorlevezéssel, varázshatalmu tündérekkel és olcsó német kedélyességgel. Ez utóbbi oldal képviselője, az est tulajdonképp hőse, a pesti vendégszerepléseiből visszatért és itt őszinte tapssal fogadtott Szilágyi Béla (Bálint) volt. A ilyenmő okoskodó, tudákos inas-szerepekkel sajátságos harmóniában áll a Szilágyi rendíthetetlen phlegmája. A személyesítette alak alapvonásaiban még talán szülőföldén sem találhatna hibéből kifejezőre nála. Az a német családiasság, mely az ily fajta művekben úgy elterjeszkedik, úgy elvezivilizál, meglepőleg volt jótékánban visszaükrözött. No hanem, hogy ez nem valami abszolút művészi érdek, az bizonyos. A Kőrösy név asszonya ritka gonddal kidolgozott generálak. Múltalappal érdemesített, rövid játéka ezen előadás legkidolgozottabb részlete volt. Mátrai (Wolf, komornyik), Eichner Anna (Christiane, tündér), Halami (Chevalier Dumont), Dékány Róza (Katicza, szobaleány) jól játszottak. Mátrai különösen most is a lelkiismeretes Mátrai láttat. A Flottwelt Krasznai játszta, elég igyekvőleg; hanem játéka első felében, a boldogság korszakában, igen halványan tűntet föl azon mámoros könnyelműséget, melynek a későbbi bukással oly nagy és megrendítő ellentétet kellene képeznie. Azur, szolgálószellem a Marcell kezében volt — valamint a koldus is — a szerepmentudás miatt érthetlenné s így kritikán alul esővé. Egy ily élemedett színészről megvárná az ember, hogy egy pár szó betanulásával tisztelje meg önmagát és közönségét. A Bálint gyermekeinek személyesítői közül ki kell emelnünk Beczkóy Miklóst.

Nagy Jolánt és Margitot; végül pedig elismerést nyilvánítanunk Beczkóynak az igen szép tündéri diszletekért.

Jelentés

a kolozsvári jót. nőegylet választmányának január 3-án tartott üléséről.

1.) A br. Radák Ádámné és más emberbarátok által ajándékozott műtárgyakból rendezett „tombola” játékról elnök gr. Teleki Domokosné ő nagysága headja jelentését, mely szerint az összes bevétel 746 frt. 25 kr.; az összes kiadás 81 frt. 1 kr. lévén, tiszta bevételül maradt 665 fr. 24 kr, és egy arany. A választmány szíves köszönetet mondott az ajándékozó nemes emberbarátoknak áldozatukért, úgy a rendező bizottmányuk és jelentő elnöknek buzgó fáradozásukért, mely szerint ez ügyet ily zsep sikerrel intézték.

Felülvezetéseket tettek ez alkalommal: Kohn Sándorné 1 fr. 35 kr. Főhadnagy Radnótfái 1 fr. Kozma Istvánné, Miksa Rózáia 5 fr. Kis Sándor 3 fr. Gábor Antalné 1 drb. egyes aranyat. Karvázy Gyula ur pedig 8 font stearin gyertyát. Tamási testvérek pedig a diszizítésre szükséges kelmeket.

2.) Másod-elnök Kriza Jánosné. mint a karácsonyi ajándékok kiosztására kiküldött bizottmány elnöke, jelentti, hogy a választmány korábbi határozata szerint a gr. Nemes Jánosné 100 forint és ezél-ára rendelt adományon kívül még küldött a bizottmányhoz Zsigmond Elekné 120 kenyeret, br. Bornemisza Ignáczné pedig egy nagy kosár füstölthúst. E három rendbeli adományból 124 szegényet részesített karácsonyi ajándékban.

3.) Salamon Andrásné az egylet részvényes tagjává lett.

4.) b. Mária 1 frt. kegyes adománnyal járult az egylet pénztára gyarapítására.

5.) Özvegy gr. Bethlen Józsefné 24 rendbeli uj, leánygyermeknek való ruházatot küldött a ruházati segedelmestől vezető bizottmányhoz, 16 rendbeli ruhát már ki is osztott. A választmány szíves köszönetét nyilváníti, a nemes grófné iránt, szenvedő embertársaink érdekében tanusított áldozatkészségéért.

6.) Nagy Péterné több rendbeli viseltes ruha darabot adott át a ruházati segedelmestől vezető bizottmányoknak, szegények közt leendő kiosztás végett.

7.) A választmány intézkedett, hogy egy szorgalmas, szegény tanuló a folyó iskolai évben kenyerrel ellátassék.

8.) Három folyamodónak egyszer s mindenkorra 9, nyolczónak havi részletekben kiadandólag 94, együtt 103 frt. utalványoztatott.

Kovácsi Antal, titkár.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 9. 1873.

— Kolozsmegye bizottmánya ma rendkívüli közgyűlést tart, a m. kir. ministeriumtól leérkezett költségvetés tárgyalása érdekében.

— Karnóval. Az egyetemi joghallgató ifjuság bárendezőse a jogász segélyegylet javára feb. 3-án rendezendő tánczvigalmára bálanyául: gróf Bánffy Béláné urhölgyet volt szerencsés megnyerhetni. Az elité bálók sorában oly jelentős hlnévre emelkedett jogászból ily szép és szeretetre méltó lady patronessé védnöksége alatt, érdekesség tekintetében csak nyerni fog.

— A m. kir. pénzügyminister megengedte, hogy Szeben városában különleges szivarok rak-tára állítassék fel.

— A kolozsvár városi tűzoltók őrházának építése, addig elhalasztott, míg a városi mérnök nem nyilatkozik, vajjon a városház épülete elbirja-e a 2-ik emeletet, s egy erre építendő őrtornyot; ha igen, akkor az őrház csak ideiglenesen fog építtetni a fel legvár oldalára, ha nem, akkor állandóan.

— A kolozsvári ev. ref. egyházban az elmúlt 1872-ik évben született összesen 399; házasságra lépett: 104 pár és meghalt: 391. A megelőző évvel összehasonlítva több született 17-tel, kevesebb halt meg 52-el és kevesebb házaspár esettetett össze 5-el.

— Mikó Lőrincz arcképével és életrajzával megjelent a Keresztény Magvető VII-ik kötete. E vaskos kötet több érdekes cikket közöl, melyeket közelebből ismertetni fogunk.

— Madarassy Pál min. tanácsos államtitkári helyettesé nevezetett ki a pénzügyministeriumhoz. A hivatalos lap hozza ezen kívül több pénzügyministeri hivatalnok nyugalmaztatását, s többeknek előléptetését.

— Simon Elek ügyvéd, a székely nemzet története megírására 100 frtot ajánlott fel.

— Gyárfás Elek nyug. főtörvényszéki titkár, a léczfalvi ref. egyház leányiskolája javára 100 frt. alapítványt tett.

— Kriza János még ez évben kiadja a „Vad-rózsák” második kötetét, mely bizonyára a népköltészi virágok egyik ékes bokréjtája lesz; Kriza jelenleg Canning műveinek fordításával foglalkozik.

— A vívodába eddig elé 24-en iratták be magokat, kik mindnyájan buzgalmat fejtve ki, már eddig elé is megtehető eredményt képesek felmutatni. Az

egylet által ösztöndíjra felvettek közül azonban némelyek, e kedvezmény bességét nem fogják fel, s a vívó órákra rítkán járnak el. Nem volna felesleges ezekre nézve kimondani, hogy a ki egy hétig minden helyes ok nélkül kimarad, az kilépettnek tekintetik s helye más szorgalmas tanulni vágyó fiatalokkal töltetik be. Ugyilátszik, fiatalaságunk nem akarja használni nemzetünk önállóságát és tekintélyét biztosító eszközt — a testgyakorlást. Okulhatna pedig ifju nemzedékünk az ó kor nagy emlékü népének — a görögnek — hatalom és tekintély bukása. Nagy volt a görög, míg ifju nemzedéke életelémé, eszményivé tette a testgyakorlást. kopja és discus-dobálást. Ügyes, bátor és erős volt Athene fia, míg a pentathleont űzte; de mikor a fényűzés s pipérének adta magát, mikor a test edzésére szánt időt a piacon fecserelte el, nagyot bukott a görög hatalma és nagyságában, ereje és tekintélyében.

— Gyulay Pál, a Kisfaludi társaság ülésében Szász Károlytól Göthe több versének fordítását olvasta föl. Szász Károlynak szándéka, Göthét, mint lyrikust bemutatni. E célból számos dalt és balladát, a római husz elegiából 12-öt, az új Pausiaszt, Amyntas, s Eufrosina egy részét a görög szellemű epigrammokból 15-öt, a velencei epigrammokból 16-ot, Baki jóslataiból 6-ot, a négy évszaktól 21-et, a római mondások- és xeniakból egy sereget, az „Is-ten és világ”-ból a szebb részleteket, a kelet-nyu-gati Divánból a javát, a parabolikumokból a „Ló-patkót” stb. már lefordította.

— Szászsebes és Szászváros városaiban tűz-oltó egyletek létesítésén fáradoznak.

— A farsang még függőnye mellett készülődik, hogy teljes diszben léphessen föl. A coulissák mögöl azonban már is kiszivárog egy érdes titok. Így a nőegylet — a leleményesség ez ősforrása — második tánczvigalmára nagy jelmezes menetet tervez. A részleteket természetesen még a diszkretió sür-ny fátyols fedi s így a kíváncsiságát magára a vi-galomra utaljuk.

— A színházi első álarczos bál jan. 21-én lesz.

— A gyula-fehérvári kir. törvényszék 1872-ki ügyforgalma: a) polgári oktató-könyvre jött összesen: 11236 ügydarab, b) telekkönyvi iktató-könyvre jött: 1309-, c) bünygyi iktató-könyvre jött: 3148-, d) elnöki iktató könyvre jött: 1140 ügyda-rab, mindössze 16833. Ezekből ellátattott 145 pol-gári, 41 bányaugyi, 29 urbéri, 45, telekkönyvi és 96 bünygyi zárt ülésben: 11305 ügydarab; 34 tel-jes ülésben: 147 ügydarab; 33 nyilvános ülésben ítélet és végzéssel: 336 polgári per; ülésen kívül: 3905 ügydarab és elnökieleg: 1140. Mindösse tehát: 16833. Ennélfogva hátrálék nincs. Végül 1144 bün-vizsgálatból érdemlegesen elintéztetett: 428. Kitü-zetett: 143. Végtagyalás megtartott: 103, me-lyekben 182 vádlott felett mondatott ítélet. 40 vég-tagyalás elnapoltatott a tanuk és károsak megjelenése miatt. Függőben maradt 716 bünvizsgálat mi az erőszaporitást okvetlen szükségessé teszi.

— Bernáth Gáspár, a fővárosnak közked-veltségű ismerőse, ki Lavotta életrajzát írta, s ki sajátoságos genre- és freskóképeivel páratlan volt a maga nemében, vasárnap délutáni 2 óraker meg-halt. Temetése hétfőn d. u. volt. A szertartást Török Pál superintendens végezte, találó s igazán min-taszerű elnöklésével tartván az elhunyt felett, melyben hivatkozott Croesus egy Polikrates gazdad-ságára, mely még nem nyújt boldogságot, s Gazi bácsi szegénységére, ki valódi philosoph volt, s kin-cseket nem hagy maga után. Rokonságot sem hagy se felmenőt, se lemenőt, hanem igenis sajnálkozó részvétet s feledhetlen emléket mindnyájunk szívé-ben, mert szellemének dus ötleteivel, fényes szikrá-ival a borult kedélyeket is mindig felderítette, s élce savával fűszerezte a társaságot, soha sem sér-ve, tiszta karaktertől, szeplőtlen becsülettel megörí-zve hiven. A fehér koszorúval ékített koporsót, me-lyen az elhunyt évei számánál 67 állott, ezután négy-fogatu halottas kocsi-ra tették, s az országuton és kerepesi-uton végig vonult a gyászmenet ki a temetőbe.

— Honvédszobor leleplezés. Aradon az 1849. febr. 8-án a város utcáin folyt harcban el-esett honvédek emlékére készített szobor felállítá-sára már megkezdtek az előkészületek. A szobor a főúti sétány közepében fog elhelyeztetni. Az alap-kő a jövő héten valamelyik napon fog letéttetni úgy, hogy febr. 8-ig a szobor készen leend a leleplezésre. A szobor talapzatának előrészére a következő felirat fog jönni: „A magyar nemzetnek szabadságáért vi-gott és önvédelmi harcában 1848. és 1849-dik évek-ben: különösen Arad szab. királyi város megvédése alkalmával 1849. feb. hó 8-án történt utcai harc-ban vitézően elesett honvédek emlékére — közkegye-lethől felállította az 1848/9-ki aradi honvédek egy-lete Aradon, 1873. feb. 8-án.” — A talapzat hátsó részére pedig Fábán Gábor, jeles veterán tudosunk által készített következő sorok fognak bevésenni: Thermopylae nem tudja, Sziget se világhírű hőseit Rendre nevezni; Arad szinte nem itt az övét. A nevek elvesztek, de hírek tündöklők örökké! A honvéd-czim alól, míg a magyar haza áll.

— A kővárvidéki állapotok, mint a „Ref.” írja, nemcsak szomorítottak, hanem aggasztók is. A 17 mértföldön 92 községben 53 ezer lakost számláló vidék népe szegény, szellemileg nagyon szegény,

ugy annyira, hogy írni olvasni a 92 községben alig egy pár száz tud. Iskola csak télen van, az is alig egy negyedrészevel a kötelezett gyermekcseregnek, s a tanítók fizetése majdnem semmi. Buda Sándor tanfelügyelő sem tesz semmit, mert hisz ő követ s politikával foglalkozik. A nép munkakerülő, kön-nyelmű, iszákos, tele adóssággal; pénzét keres 300 kamatra, s ha fölveszi a kölcsönt, hasznát belőle mutatni képtelen, kereskedelme, ipara semmi, meghuzza magát a sárral behunyt fakunyhóban, me-lyet a kísérlehetetlen hitetező földjével együtt elvesz tőle, hogy családjával együtt földönfutóvá lévén a proletáriátus és elégedetlenség seregét szertelen lár-mával szaporítsa. Javulásra, haladásra keltetés sincs, mert a segédeszközök hiányzanak, a politikai pár-tok izgatottsága, a nemzetiségi kérdés elnyel min-den módot, a durva tömeg vad, ki neki pálinkát fi-zet, azután fut; öntudat, önértet, szótartás itt isme-retlen hangok, dologtalanság, szegénység, korhely-ség a főmotorok, Kővárvidékének legelől is iskolák, népiskolák szükségesek, s ezért egy alkalmas és erőlyes tanfelügyelő kinevezése a főkiváánalom, s az-után egy 50—60 ezer forintos népbank, hogy a lelketlen pénztrésérek kelepezejéből a nép kibonta-kozzék, mert különben baj lesz. Nem lehet s szo-moru állapotokra eléggé fölhevni a kormány figyel-mét: tenni kell valamit, de jól és észszerűleg, hogy a tett az ország békéjére, a nép üdvére gyümölcsöz-zék mert a tömegben rejlik az erő, ez kell kiemelni.

— A nagyvezér élettereje fogytán van. Ha-lil basát említik utódjául.

— A világ legldősebb embere. Az „Anglo Brazilian Times” legutolsó száma a következőket írja: Braziliában él egy ember: Coutinho József ki 1694. május 20-án született s így 178 éves. Szellemi ereje még tökéletesen és s esupán térdeinek merevsége miatt panaszkodik. Fiatal korában mind katona harcolt Peruambucuban a hollandok el-len, és tisztán emlékszik az V. János, József és I. Mária alatt történtekre. E rendkívüli körülmény igazságának bebizonyítására felhozatik, hogy Couti-nonak hat feleségével 42 gyermeke van, s ezeken ki-vül van 123 unokája, 86 dédunokája, 23 déd-déd-unokája, kiknek ismét 20 gyermekük van.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Pesten jan. 10. 10 ó. 30 p. d. e.
Érkezett jan. 10. 10. ó. 45 p. d. e.

**Napoleon, a francoziák exosász-
ra, tegnap délbén félegykor Chis-
lehurstban, egy néhány nap előtti
orvosi hugykő-operatio következté-
ben meghalt.**

**Minthogy a nyitrai püspök ösz-
szes uradalmait 24 évre bérbe akar-
ta adni, s a szerződést is aláírta,
Trefort közoktatási ügyér távirati-
lag figyelmeztette, hogy különbben
rögtöni gondnokság alá helyezés
következménye mellett a bérlet fo-
ganatosításától tartozkodjék.**

**A „Pesti Napló” rendkívül fon-
tos közleményeket hoz a horvát
nemzeti párt vezéreinek gyalázatos
üzelmeiről.**

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.
Jan. 8-án 5%. Metalliques 100 frt. 66.60.
Kamat 66.25. Nemzeti kölcsön 100 frt. 70.60.
1860. Kölsön 102.75. Bankrészevény 982. Hitelin-
tézeti részvények 230.—. London 10 ft. st. 108.30.
Ezüst 106.60. Cs. kir. arany —. Napoleonor 865½/₂.
Urbéri kötvények: Magyarországi 79.—. Te-
mesi 78.—. Erdélyi 78.—. Horváthországi 77.—.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

— Megjelent és Stein J. könyvkereskedésé-
megrendelhető az „Erdélyi nagyobb képes nap-
tár” 1873. évre. Ötödik évfolyam. Kiadja Stein J.
Ára csak 50 kr. o. é. A változatos és érdekes szép
rodalmi részen kívül a nagy gonddal és fáradság-
gal összeállított „tiszti czim- és névtár” teszi érde-
kessé e naptárt. Ugyanis tartalma következő: Az
összes m. kir. ministerium, horvát-szlavon-dalmát
ministerium, magyar horvát tengerparti kormány, m.
k. állami számvéviszék, m. k. curia semmitőszéki s
legfőbb ítélőszéki osztálya, m. k. itélőtábla Pesten
és M.-Vásárhelyt, kir. ügyek igazgatósága Pesten, az
összes m. k. sajtó- és kerületi bányabirodságok. Ez-
után következnek a királyhágón inneui pénzügyi
igazgatóságok, adóhivatalok, vesztelő intézetek, posta
és távirat igazgatóságok Kolozsvárt, az alatta levő
összes hivatalokkal, a királyhágón inneni megyék,
székek vidékek és sz. kir. s kiváltságos városok köz-
székek és járásbírók legújabb czímtára, az erd.
földtehermentesítési alapigazgatóság, erd. telekkönyvi
igazgatóság kereskedelmi és iparkamarák, a király-
hágón inneni részekben lakó és gyakorló ügyvédek
és orvosok, orvosbeszék és állatorvosok teljes czim- és
névtára; kolozsvári m. kir. egyetem, kolozsmónstori
k. gazdasági tanintézet, s a Kolozsvárt létező ösz-
kes állami, hitvallási köz- és magán nevelőintézetek
tanárai névtára, tantárgyak megnevezése, a király-
hágón inneni bankok, takaré- és kölcsönvéttára. A
„kolozsvári kalauz” bemutatja a helyben székelő egy-
letek, hasznos és jótékony intézeteket s a főbb és
keresettebb iparágak czégeit. Az itt elősorolt bő
tartalom — úgy hisszük — mindentovábbi ajánlgatást
feleslegessé tesz.

(18) Sz. 148. 1873.
(1—3)
Pályázat.

Kolozsmegyében üresedésben jött megyei mérnöki állomásra, mely 800 frt. évi fizetés és 400 frt. úti átalány illetőséggel van összekötve, ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állomást megnyerni óhajtok teljesen felszerelt pályázati folyamodványokat Kolozsmegye alispánjához f. év február-hó 18-ig intézhetik.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvárt, január 7-én, 1873.

MATSKÁSI PÁL,
alispán.

(15) Sz. 33. 1873.
(2—3)
Pályázati hirdetmény.

Nemes Dobokamegye dobokai járásában 400 frt. évi fizetés, 60 frt. lakbér és 20 frt. irodai általánnyal rendszerezett, Bocsa, Csomafai, Válaszuti, N.-Iklódi, Dobokai, F.-Tóki és K.-Szilvási körjegyzői állomásokra ezennel pályázat nyitattik.

Pályázni kívánók a törvény értelmében felszerelt folyamodvényaikat folyó 1873-ik évi január 28-ig előlírtok nyújtásuk be.

Dobokai járás szolgabírája.

K.-Szilvás, 1873, január 5-én.

CSIKI LÁSZLÓ, szolgabíró.

(13) Sz. 1. 1873.
(3—3)
Hirdetmény.

A Tordavárosi képviselő testülettől 39 — 1872 szám alatt nyert megbízomással fogva felhívom a Tordavárosi birtokosokat, azokat is kik e város területén kívül laknak, a tagosítás és aranyosításról hozott 1871-ik évi IV. törvénycikk fogamatba vétele feletti előleges tanácskozási végett folyó évi január-hava 27-én délelőtt 10 órakor Tordán a Casinó nagytermében megjelenni.

Tordaváros Tanácsától.

Torda, január 6-án, 1873.

SZIGETHI SÁNDOR,
polgármester.

458 6-1
MAYER G. A. W.
Párisban kitüntetett
fehér mell-szőrpét
legjobb köhögés szüntető szerül orvosilag ajánlva, mell- és tüdőbajokban is igen jótékony, a t. közönség használatára eladásra készen tartja. Valódi minőségben kapható Kolozsvárt Binder Károly Szentháromsághoz címzett gyógyszerárán belmonostorutca a Redoute során.

(16) Sz. 1. 1873.
(2—2)
Haszonbérbe adatik

Kis-Czágen, néhai Kászoni Ferencz kiskoru örökösének 180 holdnyi birtoka, 1873 január 25-dikén, árverés útján. A feltételek addig is megtekinthetők alólírtán, Aranyos-Polyánban, Torda mellett.

SZENTPÁLI IGNÁCZ,
gyám.

Stein János
erdélyi muzeum-egyleti könyvárushoz legujabban érkeztek s nála kaphatók:

Az arany ember.

Regény 5 kötetben. Irta Jókai Mór. Ára 5 frt.

A komédia elmélete.

A Kisfaludy-társaság által jutalmazott pályamunka.

Irta Névy László. Ára 1 frt.

Ég és föld, vagyis csillagászati földrajz.

A szöveg közé nyomott 70 fametszettel.

Irta Hunfalvy János. Ára 2 frt 50 kr.

Egy tör története.

Regény. Oettinger után fordította Balázs Frigyes. Ára 1 frt 20 kr.

BESZÉLYEK,

német, francia és angol eredeti után fordították többen. Ára 1 frt.

Egy kép a forradalomból.

Elbeszélés. Irta Bolgár Kálmán. Ára 1 frt.

Huszonöt év után.

Tóth Kálmán válogatott költeményei. 2 kötet. Pompás diszkötésben.

Ára 3 frt 20 kr.

Államintézményeink és a kor igényei.

Irta Schwarcz Gyula. III. füzet. Ára 1 frt.

FAUST.

Goethe tragédiája, magyarra fordította Dóczi Lajos. Ára 1 frt.

Diszkadás füzve 2 frt. Pompás diszkötésben, Kaulbach fényképeivel 4 frt.

A holér kötele.

Irta Petőfi Sándor.

ROBIN HOOD.

Irta James György, fordította Petőfi Sándor. Ára füzve 1 frt 50 kr.

Kötve 2 frt 20 kr.

Balassa János.

Történeti elbeszélés az ifjúság számára. Irta Győry Vilmos. Pompás diszkötésben. Ára 2 frt 50 kr.

Férfi- nő (L'homme-femme.)

Felelet d' Ideville Henrik urnak. Irta ifj. Dumas Sándor.

A francia eredeti 34. kiadása szerint fordítva. Ára 1 frt.

Az Athenaeum
(ezelőtt Emich Gusztáv)

Nagy Képes Naptára

1873-dik évre.

A legszebb, legjobb és legolcsóbb kiállítású magyar naptár.

A Naptár tartalma:

Katholikus, protestáns, 6-hitű és zsidó-naptár. Évszámítások. Bolygó sat. REGÉNY ÉS VALÓ. A politika nyomorultjai. Beszély Deák Parkastól. Levelek a török-világból. I. Negyedik Mohamed szultán fermája Apati fejedelemhez, melyben felhívja, hogy a Bécs elleni hadjáratához csatlakozzék. II. Murad Giraj tatár khán levele Apatihoz, melyben tudatja, hogy a török császár segítségére Bécs ellen indítván hadait, Erdélyen fog átmenni. III. Bethlen Elek táncsolja a fejedelemnek, hogy ajándékokkal vegye rá a tatárt, miszerint más utat válasszon Bécs felé. IV. Achmet kanizsai aga ráparancsol a magyar falukra, hogy 1000 ökrös szekert adjanak a szultán táborába. V. Teleki Mihály jelentése Apatihoz a tatárok dúlása, égetése miatt. Az amnestiák korszaka. Irodalmi emlékirataiból Szokoly Victor. Ne higgy magyar a németnek. Volt tót kurucz dala. — Régi kurucz dalok, Thaly Kálmántól. Két tábornok 1848-ból. Igaz történet, Mócsary Béától. Leukei száza, Petőfitől képpel. Befordultam a konyhára képpel. Tatra vidéki lakosok képpel. Egy szép napom Velencében képpel S. J. F. Guinevere királynő története, képpel. Prém József. A holtversey, Angol sport novella. Egy kis csetepaté a tengeren. Az utolsó háborúból.

TERMÉSZETRAJZI KÉPEK. Gorilla vadászatunk a sierra-leonei erdőkben, képpel. A viziboa küzdése egy bivallyal, képpel. Az ember a kőkorszakban, képpel. A törpe-egér, képpel. A közép-afrikai euphorbiák, képpel. A mókus, képpel. A dobo madár, képpel. A halak vándorlása, képpel. Szűznemzés a lepkek közt. Világparányok s távolcsók a mindenségben. Flammarión. Az üstökösök csodavilága, képpel.

GAZDASÁGAT IPAR ÉS KERESKEDELEM. Álladalmi méneseink s befolyásuk az országos lötenyésztésre. A kishéri, bábolnai és mezőhegyesi ménesek. Az angol és arab telivérek. Az angol, arab, norman, lipizzai félvér lovak — A székesfehérvári, nagy-körösi, sepi-sz.-györgyi és varadi csüdör-telepek. A himlő-betegség az állatoknál. Dr. Szoutagh Miklós. Két házibírást. Könyves Károlytól.

UJABB ESZMÉK ÉS ESEMÉNYEK. A szociális kérdés veszélyei Dr. Katona Mórtól. Összegegyeztetés-e a hit a tudomány. Kun Sámuel. A Vozny legujabb kitörése, képpel. Nápoly város és környéke, képpel. A jövő évi világkiállítás és Bécs városa, 5 képpel. Szováthy. Vándorlások a természetben. G. J. az iparos munkaadók és munkások házközből.

TISZTI CZIMTAR. Magyar-Erdélyország kormányzati és közigazgatási tisztviselőinek névsorozata, a miniszteriumok, megyék sat. sat. hivatali beosztása. Buda-Pesten székelő ügyvédek és orvosok. Bélyeg illeték tábla. Országos vásárok.

ERDÉLYI NAGYOBB

Képes Naptár
1873-ik közönséges évre

a m. miniszterium, királyhágón inneni m. k. bányá- jóság- és pénzügyi hatóságok, megyei közigazgatási hivatalok, az ujon szervezett törvényszékek, a királyhágón innen lakó ügyvédek, orvosok teljes tisztí czim- és névtárával s kolozsvári kalauzzal ellátva.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

Ára 50 kr. o. é.

KÖZHASZNU

Erdélyi Képes Naptár
1873-dik közönséges évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására. Sok képpel, tanulságos és mulattató olvasmányokkal.

Ára 26 kr.

Hirdetmény.

A marosvásárhelyi takarékpénztár közgyűlése

1873 Február 5. reggel 9 órakor

a Tanácsház nagy termében fog tartatni, melyre a t. cz. részvényes urak figyelmeztetéssel az al. szab. 42 §. 1-ső és 2-ik kikezdésére *) tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

- 1) Elnök választás és a közgyűlés megalakulása után a szavazati jog gyakorlása tárgyában bejelentett érelmek rövid szóbeli ellátása.
- 2) Igazgatói jelentés a lefolyt üzleti év sommás eredményéről.
- 3) A számvizsgáló bizottság jelentése, kapcsolatban a leltározó bizottság jelentésével.
- 4) A választmány külön előterjesztései, és evvel kapcsolatban a múlt évi közgyűlésből a választmányi jegyzőkönyvek megvizsgálása és megbírállására kiküldött bizottság jelentése.
- 5) A kilépett, kilépendő és kisorsolandó választmányi tagok titkos szavazással megválasztása.
- 6) Számvizsgáló, leltározó és a választmányi jegyzőkönyvek megvizsgálása és megbírállására 5 tagu bizottság megválasztása.
- 7) A tiszta jövedelem feletti határozás.
- 8) Írásban beadott indítványok, fellebbezések és kérelmek.

Az igazgatóság.

*) 42 §.

(14)

(2—3)

- 1) A szavazati jog gyakorolhatására megkívántatik, hogy a részvényes nagy kora, önjogosult, feddhetetlen hírt, s hogy részvénye a részvényesek főkönyvében legalább 1 hóval az illető közgyűlés előtt, a saját nevére beírva legyen.
- 2) Minden részvényes és meghatalmazott, ki a közgyűlésen résztvenni és szavazni kíván: tartozik részvényei, meghatalmazása és a részvénykönyv alapján, az öt illető szavazatok számáról kiállított igazoló jegyet a közgyűlés előtti két napon és annak megnyitáig az intézet helyiségében, az intézeti jegyzőtől kivenni.

Karváz Gyula fűszer és csemege üzletében:

RUHA ADATOK KISEBB MÉRTÉKBEN IS.	CUBA-RUM . . .	KUPA	frt kr.		Videki megrendelések a legpontosabban kiültenek el.
			1	40	
	JAMAICA-RUM . . .	1 kupa	2	40	
	Thea finom . . .	1 font	3	60	
	Thea legfinomabb . . .	1 doboz	1	20	
	Arrac . . .	1 üveg	1	—	
	Cognac . . .	1 üveg	2	60	
	Szilvorum . . .	1 üveg	1	20	
	Gyomor-liquor . . .	1 üveg	—	70	
	Francia mustár . . .	1 üveg	—	40	
	Magyar mustár . . .	1 üveg	—	35	
	Szárdina . . .	1 doboz	—	45	
	Viza-ikra hamburgi . . .	1 font	2	40	
	Asztrachan-ikra . . .	1 font	4	—	
	Török puliszka valódi . . .	1 font	1	60	
	Souchardt-féle csokoládé . . .	1 font	1	—	
	Pozsonyi zwieback . . .	1 font	—	90	
	Thea-kenyér . . .	1 font	1	40	
	Görzi gyümölcs . . .	1 font	1	20	
	Ementhali, Groi, Romadour, Parmasan, Eidami sajtok. (352)		(48—*)		

Bel- és külföldi befőttek, szintugy finom liqueerek és borok.

(5)

Hazai új iparczikk!

(5—*)

Alólírt tisztelettel tudatja a t. cz. nagyérdemű közönséggel, miszerint, hosszas és ernyedetlen fáradság s kiprobált tapasztalás után sikerült egy **vegyszörme „felcz” csizmatalpát** gyárthatni, mely talp, vegytani-szerekkel vízhatlanná van téve, tartósságára vetelkedik a legjobb minőségű bőrtalppal, olcsóságára pedig jóval tulszárnyalja amazt.

A külföld is tett kísérletet ily nemű talp készítésére, de a hirlapok szerint, nem a kívánt eredménnyel.

Alólírt minden szerénytelenség nélkül állithatja, hogy kitartó fáradság, több oldalról kiprobálás és tapasztalat után sikerült. Minek folytán említett vegyszörme talpakat, vízhatlanság, tartósság és kitűnő olcsóság tekintetéből, egész bizalommal ajánlhatom a t. cz. nagyérdemű közönségnek.

Érintett szörme-talpok, hogy czélserűek, bizonyítják a többfelől tett megrendelések.

Egy, bár mely nagy cipőre való egész pár talp gyári ára 70, egy pár legjobb minőségű bockornak 60 kr.

Költségesen felszerelt gyári helyiségem van Szamosujvárt felsővizuteza 91 ház szám alatt.

Mély tisztelettel hívom fel a nagyrabecsült gazda közönséget, az özvegy hadsereg t. cz. parancsnokságait, a t. cz. kereskedő s az illető iparos osztályokat gyártmányom czélserűségére és olcsóságára. Méltóztassanak becses megrendeléseikkel, hazánk, ez új és hasznos iparágának méltó terjedelmét és lendületét adni.

Sz. Ujvárt, dec. 29-kén, 1872.

BRENCAN ALBERT.

BÜKK-FÁ
Karváz Gyulánál Kolozsvárt
Egy hosszu öl 20 forint o. é.
Nagyobb megrendelésnél olcsóbb.
Megtekinthető Karváz József ur udvarán főtér.